

Otázka: Oběžný majetek

Předmět: Účetnictví

Přidal(a): Kristýna

Vymezení, dělení, obsah jednotlivých skupin, oceňování, koloběh OM, evidence, normy zásob.

Znaky:

- používá se kratší dobu než 1 rok
- spotřebovává se (jednorázově)
- neustále mění svou podobu
- nižší pořizovací cena

Koloběh OM

- likvidnost oběžného majetku je dána **časem**, který je potřeba k přeměně jednotlivých forem na peníze
- doba nutná k uzavření jednoho koloběhu se nazývá **doba obratu** a ovlivňuje likviditu podniku (platební schopnost)

Dělení OM

1) ZÁSoby

- největší část OM
- má hmotnou podobu

a) materiál

1. základní suroviny
  - (přechází do výrobku, tvoří podstatnou část výrobku)
2. pomocné látky
  - (součást výrobku, dotváří odlišné vlastnosti výrobku)
3. provozovací látky
  - (potřebují se pro výrobu – pohonné hmoty, oleje, čisticí prostředky...)
4. náhradní díly
  - (pro vlastní spotřebu podniku – nákup pro sebe – např. jedna součástka, která bude k dispozici pořád)
5. vratné obaly
  - (přepravky, kontejnery, lahve, basy, bomby...)
6. drobný majetek
  - (nářadí, nástroje,...)
  - déle jak jeden rok ale nesplní podmínku, že ke PC vyšší než 40 000-> nebudou se počítat odpisy a zařadí se mezi drobný majetek
  - !!! PC – pokud přesáhne hranici 40 000 Kč, je zařazen do HDM – movitý,

b) nedokončená výroba

- je ve stavu, kdy ho nemůžeme prodávat

- materiál prošel určitými technologickými operacemi, ale celý výrobní proces ještě není dokončen

c) polotovary vlastní výroby

- dají se prodávat, odděleně skladovat, obvykle je to část finálního výrobku (konečného)
  - většinou náhradní díly

d) výrobky

- v podniku jsou shromažďovány ve skladu, než se exportují odběratelům (odbytový sklad – maloobchod, velkoobchod)

e) zboží

- výrobky, které byly nakoupeny, jsou na skladě a beze změny jsou prodávány zákazníkům – nejčastěji v obchodě-> výrobky jsou určeny k prodeji

f) zvířata

- drobná zvířata

2) KRÁTKODOBÉ FINANČNÍ PROSTŘEDKY

a) krátkodobé cenné papíry

- šeky, směnky

b) ceniny

- kolky, poštovní známky, dálniční známky
- poukázky, stravenky

c) peněžní prostředky

- bezhotovostní peníze - uložené na účtech u bank
- hotovostní peníze - v pokladně v podniku, určené pro úhradu drobných nákupů

Velikost peněžních prostředků v pokladně není stanovena zákonem, je stanovena vnitřními předpisy podniku (určuje si sám)

3) POHLEDÁVKY

= nároky podniků na peněžní prostředky, které jim dluží jiné subjekty NH - nejčastěji vznikají při dodavatelsko-odběratelských vztahů

- do doby než odběratel zaplatí, má **dodavatel u odběratele pohledávku**
- **odběratel má závazek**, než splatí dluh
- Pohledávky **k odběrateli, zaměstnancům** (služební cesta), **dodavatelí** (zaplatím

zálohu dopředu)

Pořízení

- a) nákup
- b) vlastní výroba
- c) vklad společníka
- d) bezúplatné nabytí (dárcovství, dědictví,...)
- e) vyčleněním z osobního vlastnictví
- f) prostřednictvím dodavatelsko-odběratelských vztahů

Postup při nákupu

1. **výběr dodavatele**
  - kvalita, cena, rychlost dodání, reference (spolehlivost), hospodářský úspěch, způsob dopravy
2. **sjednání dodávky**
  - objednávka – kupní smlouva
3. **uskutečnění dodávky**
  - dodací list, faktura
4. **převzetí od dopravce**
  - hrubý příjem a čistá přejímka
5. **skladování**
  - příjemka, skladní karta, výdejka
6. **výdej ze skladu**

Druhy zásob

- Běžná zásoba
  - výše zásoby, pro uspokojení běžné potřeby
- Pojistná zásoba
  - musí být vždy v podniku
  - musí krýt zpoždění dodávce popřípadě zvýšenou spotřebu
- Technická zásoba
  - používá se, pokud se musí materiál před výrobou upravit
- Příležitostní zásoba
  - využití slev a výprodejů
- Minimální zásoba
  - množství, kdy se musí objednat materiál, aby při příchodu dodávky byla na skladě alespoň pojistná zásoba
- Maximální zásoba
  - množství, které by zásoba neměla přesáhnout
- Optimální zásoba

CELKOVÁ ZÁSoba = BĚŽNÁ + POJISTNÁ + (TECHNICKÁ + PŘÍLEŽITOSTNÍ)

MINIMÁLNÍ ZÁSoba = DODACÍ LHŮTA x PRŮMĚRNÁ DENNÍ SPOTŘEBA + POJISTNÁ ZÁSoba

Normy zásob

ZÁSoboVÁNÍ = podniková činnost, jejíž cílem je zajistit podniku materiál v požadovaných druzích, množství (kvantita), kvalitě a čase

- v optimálním množství (moc = zabírá prostory a peněz; málo = nemůžeme vyrábět)
- velikost zásob materiálu může být evidována ve dnech (na kolik pracovních dní mi materiál vystačí), v naturálních jednotkách (množství - v kg, km, litry, aj...) nebo v penězích (nutné pro účetnictví)

1) Časová norma = Čn

$$\text{Čn} = \frac{1}{2} d + p + t$$

- d = dodávkový cyklus (období mezi dvěma po sobě následujícími dodávkami zboží, vyjadřuje na kolik dní má výrobce zásobu materiálu, včetně rezervy)
- p = pojistná zásoba (rezerva podniku při neočekávaných událostech (např. živelná pohroma, povodeň, požár, aj...))
- t = technická zásoba (vyjadřuje čas, který výrobce potřebuje k tomu, aby připravil optimální vlastnosti materiálu, ze kterého bude vyrábět)

2) Norma zásob v naturálních (měrných) jednotkách = Zn

$$\text{Zn} = \text{Čn} + s$$

- s = denní spotřeba materiálu (kg, ks, m, litry, aj...)

3) Norma zásob v penězích = Zp

$$\text{Zp} = \text{Zn} \times j$$

- j = cena za měrnou jednotku materiálu (1 kg = 400 Kč àj)

Koloběh OM

- Doba obratu = čas potřebný k uzavření jednoho koloběhu oběžného majetku
  - závisí na charakteru oběžného majetku, technologickém postupu výroby
  - čím je doba obratu delší, tím více finančních prostředků potřebuje podnik mít k dispozici/zrychlením doby obratu může přinést podniku vyšší zisk a snížit potřebu fin.prostředků
  - k měření rychlosti obratu zásob se používají tyto ukazatele
    - počet obrátek = celková spotřeba/průměrná zásoba
      - udává kolikrát za rok proběhne materiál celým koloběhem
    - doba obratu = $360/\text{počet obrátek}$
      - udává za kolik dnů proběhne jeden koloběh

Oceňování

a) Při pořízení

- pořizovací cena
- vlastní náklady
- reprodukční cena

b) Při spotřebě (protože nakupujeme od různých dodavatelů, ale do nákladů musíme počítat s jednou cenou)

- **aritmetický průměr**
- **metoda FIFO („first in, first out“)** - od nejstarší zásoby k nejnovější

LIKVIDITA PODNIKU

- platební schopnost
- schopnost podniku platit závazky ve stanovených termínech

LIKVIDNOST OBĚŽNÉHO MAJETKU

- dána časem, který je potřeba k přeměně jednotlivých forem OM na peníze